

11.maja 1943.r.

L.dz.1551/43

R A P O R T O R G A N I Z A C Y J N Y N R. 8.
/ Za kwiecień 1943.r. /

I. Kierownictwo Placówki i personel stały.

1/ PEDRO - Kierownik placówki. Personalja znane.
W okresie sprawozdawczym została ostatecznie uregulowana pokrywa przez ukazanie się na liście dyplomatycznej.
W tym czasie praca kierownika placówki zaczęła się zwolna unormowywać, idąc po linii wypełniania instrukcji. Zostały wyrównane zaległości raportowe, zrobiono szereg opracowań specjalnych ze szczególnym uwzględnieniem roboty Sowietów na tutejszym terenie, oraz wpływu tej roboty na poszczególne grupy narodowościowe.

Kierownik placówki, poza raportami i opracowaniami, wiele czasu i starań poświęcił na kontakty pokrywkowe, oraz na kontakty rzeczywiste /Tarnowski, Kossowski i t.d./. Również zostały ogłoszone 2 odczyty po polsku i po portugalsku: "Polska Marynarka Wojenna". W związku z wciągnięciem na listę dyplm.kier.Plac.odbył szereg wizyt u władz brazylijskich /Admirał-Minister Marynarki Wojennej, Szef Gabinetu Min.Spraw.Zagr./ oraz uczestniczył w imprezach, których charakter dawał się domyślać, że będzie to coś interesującego dla Firmy.
/ Między innymi obiad "Interaliada" /.

2/ JANKOWSKI - Zastępca kierownika placówki. Personalja znane.

W okresie sprawozdawczym, poza intensywną pracą KW, Jankowski miał bardzo dużo pracy z dostosowywaniem rachunkowości do wymagań Centrali, oraz przerabianiem zwracanych rozliczeń. Cenzura listów ochotników, których ilość stale wzrasta, również jest obciążeniem w czasie poważnym, lecz niestety bardzo pożytecznym, gdyż wiele informacji w ten sposób udało się osiągnąć.

Żywy kontakt z Tomaszem utrzymuje nadal Jankowski /wyłączenie/. Sprawa Avili, oraz wynikła z niej sprawa Haczyńskiego i Chorośnickiego były również bardzo absorbującymi sprawami. Poza tym wszystkim raporty KW, kontakty ze wszystkimi agentami w Rio. Szereg raportów i notatek specjalnych.

Pracownik taktowny, wysoko wartościowy.

3/ SPRYCIARZ - Kierownik Podplacówki SALTA. Personalja znane. W okresie sprawozdawczym był na "bezpłatnym urlopie". Pomimo to utrzymywał stały kontakt z Pedro i informował go szczególnie w sprawach prasowych w czasie gorączki prasowej na temat kryzysu polsko-sowieckiego. Przesłał za pośrednictwem Sabanilli szereg drobnych informacji do Centrali, oraz poza Sabanillą rozliczenia kasowe, o czym meldował Pedro.

W myśl utrzymanych instrukcji z Centrali, Kierownik Placówki w najbliższym czasie postara się uregulować stosunek służbowy z SALTĄ w miarę swych możliwości.

Ocena Spryciarza i jego pracy: bez zmian.

4/ PEGAR - współpracownik. Personalja znane. W okresie
spr
awozdawczym

125

sprawozdawczym wykonał szereg cennych i poważnych opracowań i był wykorzystywany w pracach biurowych.
Pracownik wartościowy.

II. Sieć organizacyjna oraz informatorzy.

a/ SABANILLA

A/ Rio de Janeiro.

1/ MAKOWSKI - Nr.ew.5185.- personalja znane. W Okresie sprawozdawczym zakres wykorzystania został bez zmian. Dostarczał informacje z dziedziny transakcji gospodarczych.

2/ BERGER - Nr.ew.5186.- personalja znane.

3/ BENEDICT - Nr.ew.5187.- personalja znane.

Obydwaj nadal przekazują materiały hot.

4/ SZLEM - Nr.ew.5301. - personalja znane.
W okresie sprawozdawczym dostarczył szereg wiadomości ze sfer arystokratycznych i żydowskich. Był pomocny w dalszych rozmowach z Ochotnikiem. Wykazuje dużo dobrej woli i chęci pójścia na rękę.

5/ OCHOTNIK - Nr.ew.5302.- personalja znane.
Przeprowadzono z nim kilka zasadniczych rozmów. Jest w okresie opracowywania swej pierwszej roboty w szerszym zakresie. Dostarcza stale informacji z terenu gospodarczego. Pracownik ideowy.

6/ BOLESŁAW - Nr.ew.5188.- personalja znane.
Dostarczał bardzo cennych wiadomości z terenu wojskowego, lotniczego i wojskowo politycznego. Bardzo chętny i pełen inicjatywy.
Pracownik wartościowy. Ideowy.

7/ ARNOLD - Nr.ew.5189.- personalja znane.
Dostarczał w omawianym okresie wiele informacji w związku kryzysem na terenie rekrutacyjnym. Nadal jest cennym "okiem" naszej roboty.

B/ Minas Gerais.

8/ WOLSKI - Nr.ew.5303.- personalja znane.
Placówka otrzymała od Wolskiego depechę, w której tłumaczy niemożność przyjazdu do Rio w marcu i kwietniu i zapowiada swój przyjazd w najbliższym czasie. Oczekujemy od Wolskiego wiele wiadomości z Minas Gerais oraz z dalszego Interioru.

C/ Sao Paulo.

9/ MARTINS - Nr.ew.5304.- personalja znane.
W okresie sprawozdawczym dostarczył wyjątkowo cennych i wyczerpujących informacji w szeregu sprawozdaniach, pomimo, że pod koniec miesiąca dość poważnie zachorował. Zaraz po wyzdrowieniu uda się na teren Santos. Wartościowy pracownik.

D/ Curitiba i stan Paraná.

10/ LWOWSKI - Nr.ew.5198.- personalja znane.

W okresie sprawozdawczym wobec "odkorkowania" komunikacji z Curitybą dostarczył szereg cennych informacji i opracowań na tematy południa Brazylii i rekrutacyjne. Obecnie znajduje się w podróży służbowej do Santa Catariny i do Rio Grande do Sul.

Na skutek sprawy Avili, pomimo, że na szczęście stał z daleka od tych komplikacji, ~~dotykał~~ przeżył pewien kryzys wewnętrzny, który jednak, jak sądzić z ostatnich listów został przez niego samego przezwyciężony. Skłonny do samochwalstwa i subiektywnego ujmowania zjawisk. Pomimo to wszystko pracownik wartościowy.

11/ KUBIK - Nr.ew.5305.- personalja znane.

S.p. Minister Charwat zmarł w Curitiba na udar sercowy. Zmarł w chwili, gdy grał na fortepianie, akompaniując swemu synowi ~~na~~ do melodeklamacji na Akademii z racji Święta Trzeciego Maja. W okresie sprawozdawczym dostarczył Placówce 4 wyjątkowo cenne i bardzo obszerne sprawozdania i opracowania z Południa Brazylii. Dokładnie i szybko informował o zmianach zachodzących w sprawie Avili, przy czym zawsze jego informacje następnie były potwierdzane ~~przez~~ przez Tomasza. W opracowaniach swoich dawał syntetyczne i bardzo trafne spostrzeżenia na tematy polityki brazylijskiej ogólnej, tak zwanej nacjonalizacji, ukraińców, Niemców i innych grup narodowościowych na terenie stanów południowych i t.d.

Był zawsze chętny i reagował szczerze i bezpośrednio. Pracował całkowicie bezinteresownie, nigdy nie przyjmując nawet najmniejszego zwrotu kosztów służbowych, które jednak, w związku z koniecznością przejazdów miejscowych i poczęstunków, jak sam tego byłem świadkiem, ponosił.

Umarł bardzo wartościowy pracownik i zdaniem Placówki Szczery Patriota i porządny człowiek, któremu nie dane było oczyścić się za życia z zarzutów, które mu postawiono w chwilach kryzysu ogólnego.

Placówka prosi o skreślenie jego numeru ewidencyjnego.

12/ KUNDZIO - Nr.ew.3506. - personalja znane.

W okresie sprawozdawczym dostarczył szereg cennych wiadomości na temat stosunków pogranicznych w Paraná oraz na tematy związane z budową linii kolejowej, strategicznej z Paragwajem.

Zapowiada się dość dobrze.

13/ WYSOKI - umieszczony w wykazie raportu organizacyjnego Nr.6./ Pod Nr.10. na końcu stronicy 4./ Sprawa jego w zawieszeniu do czasu zadecydowania przez Centralę.

b./ Podplacówka SALTA.

Stosunek do SALTY w okresie sprawozdawczym był poprawny. Po ukończeniu urlopu Spryciarza, Pedro ma nadzieję uregulować stosunki współpracy. Sieć SALTY nieznana.

III. Sieć towarzyska.

A. Rio de Janeiro.

- 14/ OLEK.
- 15/ KAROL - Nadal wykorzystywania.
- 16/ DOKTOR - W okresie sprawozdawczym nie było go w Rio.
- 17/ DZIUNIA - dostarcza nadal wiele wiadomości z gabinetu Dyrektora Telegrafu oraz z kół brazylijsko-urzędniczych.
- 18/ WARCHOŁ - Odwiedzał w tym czasie Rio dwukrotnie i dostarczył szereg cennych wiadomości na temat ruchu robotniczego i prądów komunistycznych. Daje obszernie sprawozdania ustne o sytuacji na interjerze.
- 19/ SARENKA - W okresie sprawozdawczy przez Sarenkę, jak i jej kolegów dotarło wiele wiadomości o opiniach t.zw. sfer inteligencji Rio o konflikcie polsko sowieckim, oraz o sprawach związanych z obecnie przeżywanym przez Rio "kryzysem" cukrowym /sztuczny brak cukru/. Informuje chętnie i pożytecznie.
- 20/ LADY - Dostarczyła wiele wiadomości o opiniach korpusu dyplomatycznego. Pożyteczna.

B/ Curitiba.

Sieć nieświadomych współpracowników Lwowskiego bez zmian raportowanych. Wobec wyjazdu Lwowskiego w teren St. Catariny i Rio Grande do Sul przewidywane rozszerzenia i tej sieci na dalsze południe.

IV. Nawiazane w okresie sprawozdawczym nowe kontakty.

Nowe kontakty omówione przy punkcie I.1. raportu w dziale Pedro - kierownik placówki.

V. / Opanowanie terenu i ogólne wyniki pracy.

Poza wyjazdem Lwowskiego na tereny stanów południowych i projektowanego rozszerzenia pracy na te tereny, jak i zamierzonego wyjazdu Martinsa na teren Santos, praca szła w kierunku pogłębienia i wykorzystania już istniejących elementów.

Wynik pracy placówki w omawianym czasie oceniany jest przez kierownika placówki jako dodatni w sensie podążania za aktualnością zagadnień i szybkim przekazywaniu aktualnych na tym terenie zdażeń.

VI. Trudności i prośby.

Placówka posiada jeden mały pokój w poselstwie R.P. Sprawa obszerniejszego lokalu nadal się "ślimaczy", wobec chwiejności Fryderyka, bez którego niestety nic w tym wypadku nie da się

zrobić. Pomimo to istnieją jeszcze możliwości.

Stosunek Fryderyka Wielkiego do Placówki życzliwie poprawny, a w niektórych wypadkach nieoczekiwanie serdeczny. Natomiast Poselstwo, poza jednym panem Kazimierzem Zaniewskim, sekretarzem, chłodno niechętny, jeśli chodzi o pomoc w czymkolwiek związanym z pracą. Towarzysko zaś bardzo dobry.

Kierownik placówki na zewnątrz utrzymuje stosunki "idealne" zarówno z Ptaszkim, jak i Fryderykiem, jak i pracownikami. Tym niemniej jednak w pracy napotyka się bardzo często z oporami niezrozumienia i wręcz lekceważenia. Obecnie wywalczony pokój /dawny t.zw. kredens/ jest całą więzienną wobec pokoiów i salonów, w których pracują manipulacyjni urzędnicy poselstwa. Dajmy na to urzędnik Błaszczak, załatwiający zasiłki dla urodzin uchodźców /bez stykania się z interesantami!/ pracuje w ogromnej, wygodnej bibliotece, Ptaszek ze swą sekretarką zajmują całą willę, w której pomieściłoby się jeszcze kilka osób /swobodnie/. Dużym kosztem natomiast powiększono jadalnię pani Ptaszyny. Sprawy te gniewają już nawet Fryderyka, który zresztą jest bezsilny, choć próbował interwenjować. Dla Ptaszków i jego pracowników nie ma wojny, a cały attachat jest "niepotrzebny".

W sprawie legitymacji dla Jankowskiego miał Pedro szeregi nieprzyjemnych rozmów. Obiecano załatwienie na połowę maja, lecz nie bardzo można ufać tym obietnicom, tyle razy powtarzanym i nie wykonywanym pod różnymi pretekstami.

Pedro ponawia prośbę o paszport dyplomatyczny i swoją legitymację oficera morskiego, zaznaczoną w raporcie org. Nr. 7. Placówka sądzi, iż załatwienie pokrywki Pedry w tak pomyślny sposób przez Skowronków jest bardzo korzystne, niemniej jednak jeszcze lepiej byłoby, gdyby wszystkie dokumenty "były w porządku".

VII. Sprawy budżetowe.

Placówka nie ma w tym okresie nic do nadmienienia.

VIII. Zamierzenia na przyszłość.

Uwaga placówki skierowana jest na południe. Po powrocie Lwowskiego i otrzymaniu od niego elementów, jak również po posunięciach Marinsa, placówka ma zamiar natychmiast przystąpić do pracy na tamtym terenie, poprzedzonej wyjazdem organizacyjnym Pedra, lub Jankowskiego /co będzie zależało od momentu bezpieczeństwa i korzyści/.

Zadecydowanie Centrali w sprawie WYSOKIGO też dałoby duże możliwości /w razie pozytywnym/.

W pracy normalnej placówka ma zamiar bardziej wykorzystać OCHOTNIKA i pójść po linii opracowań ekonomicznych.

IX. Współpraca z Tomaszewskimi.

Współpraca jest nadal bardzo dobra i ożywiona. Kontakt jedynie przez Jankowskiego. Szczegóły będą podane w raporcie specjalnym.

X. Współpraca ze Stanisławem.

Dotąd się nie zgłosił.

XI. Różne - brak.

Pedro *na*